

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Instrvctio R. P. Bartholomæi Riccii Societatis Iesv
Theologi De Modo Recte Meditandi De Rebus Divinis**

Ricci, Bartolomeo

Mogvntiæ, 1605

7 Exemplum meditationis secundu[m] applicationem sensum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59608)

EXEMPLVM MEDITATIO-
nis secundum applicationem
sensuum.

C A P. VII.

PRO hac Meditatione commoda mihi
visa est materia de CRUCIFIXIONE Do-
mini; in eam enim incidunt multa, quæ oc-
casionem præbent reipsa practicè ostendē-
di, quæ tradita sunt supra de documentis,
vt apparebit in discursibus. Primum sit,
quod principium crucifixionis iam in me-
ditatione alia fuerit propositum, longisq;
discursibus tractatum in c. 2. in verba à Do-
mino nostro de cruce dicta. *Pater dimitte
eis, &c.* Incipit ergo dicere Auris. Videor mi-
hi audire Dominum verba illa voce admo-
dum plena & sonora pronunciantem. Atq;
hic subsistit Auditus: Ad quæ per motus in-
tellectus breuem discursum facit dicens.
Vnde ego colligo, quod magno affectu ca-
ritatis enunciarit: experientia enim docet,
à nobis voce clara & sonora proclamari,
quod ex corde intimo proferimus. Vnde
natū vulgare prouerbum apud quosdam,
ore paruo vel angusto postulata, quæ ex-
tremo affectu postulantur. Vbi voluntas pro
suo

suo profectu spirituali illico dicit Ego vero
 primum non paruo verecūdiæ affectu tan-
 gor, q̄ sæpenumero dum interfui in Eccle-
 siis, vel congregationibus publicæ orationi
 vocali, vel ex incuria, vel radio ore non re-
 sponderim, sed mente tantum, vel etiam
 neutro modo, aut si voce responderim id
 feci tam submissa, vt vix ipse eam audie-
 rim Deinde propono me in posterum sem-
 per responsurum voce conuenienter clara
 & firma, etiam si forem defatigatus, idq̄; ad-
 imitandum meum magistrum IESVM, qui e-
 tiam si tam malè tractatus esset, tam grandi
 voce inimicis deprecatus est veniam. Atq̄;
 hoc modo inducat ad amplectendam quo-
 que exhortationem Ecclesiæ dum me
 admonet, vt laudes diuinas plena voce de-
 cantem. *Sit laus plena, inquit sit sonora. Ve-*
rum conabor addere & attentionem, &
gaudium, vt hortatur eadem verbis sequē-
tibus. Sit iucunda. sit decora mentis iubilatio.
 Quod cōsulit quoq̄; B. Bernardus suis mo-
 nachis sermone 47 in Cantica. *Vnde vos,*
inquit, moneo dilectissimi, purè semper ac
strenuè diuinis interesse laudibus, strenuè
quidem, vt sicut reuerenter, ita & ala-
criter Domino assistatis, non pigri, non somno-
lenti, non oscitantes, non parcentes VOCIBVS,

*non praeidentia Verba dimidia, non integra
transilientes, non fractis* & REMISSIS Vocibus
*muliebri quiddam balba de nare sonantes, sed
VIRILI, Et dignum est, sonitu & affectu Vo-
ces sancti spiritus depromatis* Hæc satis sint
de Aure. Cæterum antequam transeamus
ad oculos visus es mihi monendus, actio-
nem sensus, licet breui expediatur, & dis-
cursum quoque intellectus habeat bre-
uem, voluntatis tamen functionem posse
prolongari in quærendo profectu suo, sic-
ut iam feci in hac actione Aurum. Venia-
mus ad oculos.

Diximus supra, si meministi, B. Bona-
uenturam credere Dominum hæc verba
protulisse, dum cruci in terra adhuc iacenti
affigeretur. Oculi itaque mei aspicientes
sanguinem è manibus, pedibusque Christi
erumpentem, testantur illum fuisse rubi-
tundum & purpureum magis quam sit
corallii vel chrysolithi. Quo colore mo-
tus Intellectus breui discursu dicit. Hinc
colligo certo vehementissimum fuisse do-
lorem, quem sensit in tormentis. Nam
cum fuerit complexionis temperatissima,
quæ Tactui magnum addit vigorem, non
potuit non profluere sanguis, nisi naturali-
bus omnibus perfectionibus suis constans
inter

inter quas est rubedo. Qua re inflammata voluntas ait. Statuo & ego, me dum disciplinam facio guttulam aliquam sanguinis expressurum, ut indicium aliquod præbeam imitandi Christi, ut cum illi placuerit, desiderio accendar profundèdi totum per sanctum martyrium, sic ut ne vlla quidem guttula in me permaneat.

Transeundo deinde ad sensum GUSTVS imaginare te degustare vinum Domino porrectum, quod S. Marcus vocat *myrratum*, & S. Matthæus addit, *cum felle mixtum*, & deprehendes esse valde amarum, ac proinde labra ad aliquod tempus amaritie imbui. Vbi intellectus hunc instituit discursum. Porrectio vini aromatici facta crucifixis introducta est quondam ad confortandum illos, quo constantius dolores ferrent, at meo IESU doloribus obruto illud permiscet felle, ut cum vini efficacia labia amaritudine insolita affligerent. Atque hic voluntas sentiens se animatam ad patiendum. Propono, inquit me diuina opitulante gratia primum fortiter, deinde etiam alacriter, quodcumque euenerit, potum amarum vini, vel alterius rei assumpturum, memoremque futurum huius amarissimi poculi Christo porrecti: pudoroque

suffundar, si contingat me vel conqueri de qualitate potus mihi à maioribus meis appositum, vel etiam condire aromatis, vt magis palato arrideat. Memini enim S. Bernardū in Apologia ad Guilielmum Abbatem acriter, sed meritò inuehi in Monachos, qui melle, aliisq; specieb. aromaticis sua vina, vt dulciora essent, condiebant Atq; hic mihi in mentem venit commune facere te, vetitum non esse sensum vnū multis obiectis suis, si sint in meditatione plura, applicare. Quare & hic poteris digitum intingere, in diuinum illum sanguinem, applicare ori, & inexplicabilem inde exugere suauitatem, vt scribitur de Manna. Quo adducit Memoria id, quod Ecclesia de sanctissimo sacramento canit. *Panem de celo prestisisti eis, omne delectamentum in se habentem.* Quae verba etiam si propriè de specie panis intelligantur, extendi tamen à nobis possunt ad sanguinem sub specie vini existentem Quo discursu dulcedine quadam perfusa voluntas. Propono, inquit, me sedulam operam nauaturum, vt delibem suauitatem sanctae communionis, ac nominatim sanguinis quoties sum sacris, si sim sacerdos, operaturus.

AD ODORATVM exercendum, cum nullus
hic

hic occurrat odor materialis (nisi credamus, quod quidam sancti perhibent, fuisse in monte Caluarie ingentem foetorem ex crucifixorum cadaueribus) accipimus odorem metaphoricum & spiritualem (id enim monuimus in documentis posse fieri) Is autem sit ipsa oratio à Domino pro crucifixoribus facta Imaginor itaq; me astare cruci, & percipere orationis illius suauitatem, cuius odor in cœlum ascendens tam gratus fuit æterno Patri, vt mox postulata impetrarit. In cuius confirmationem Memoria profert illud B. Pauli ex epistola ad Hebreos. *Exauditus est pro sua reuerentia. Heb. 5.* Deinde testimonia Euangelistarum, nam de Centurione dicit S. Marcus. *Videns autem Marc. 15.* Centurio, qui ex aduerso stabat, quia sic clamans expirasset, ait. *Verè hic homo filius Dei erat. Et S. Matthæus de militib. Et qui cum Matt. 27.* eo erant custodientes IESVM, & viso terramotu, & ea qua fiebant, timuerunt & valde, dicentes. *Verè filius Dei erat iste.* Deniq; S. Lucas loquens generatim de iis qui sub cruce manserant. *Et omnis, inquit, turba eorum, qui simul ad Luc. 23.* rant ad spectaculum istud, & videbant, quæ fiebant percutientes pectora sua reuertebantur.

SUPER-

SUPEREST Tactus. Imaginor itaq; me
 manibus diuinum sanguinem tangere, &
 sentire esse calidissimum, & quasi bulli-
 entem vbi Intellectus breuiter sic discur-
 rit. Calor hic etsi oriatur ex naturali calo-
 re cordis, qui erat ob bonitatē complexio-
 nis admodum viuus, tamen augetur
 maiorem in modum ex vigore diuinæ cari-
 tatis sancto pectori inhaerētis. Iam si amor
 naturalis vim habet, vt ferunt calefaciendi
 carnem cordis, cor autem sanguinē, multo
 magis id faciet amor diuinus, vt expertus
 est B. P. FRANCISCVS XAVERIVS, qui dicto a-
 more tantopere aestuabat, vt non pateretur
 veste pectus contegi, & idcirco saepe mani-
 bus subleuabat. vti solet depingi. Memoria
 hic dicit. Memini me legisse in quodā scri-
 ptore, primitiuæ Ecclesiæ fideles tam mul-
 tos actus heroicos in vita sua demonstrasse,
 & cum summo animi gaudio atrocissima
 supplicia, mortemq; ipsam tolerasse, quod
 eorum pectoribus recēs ille Christi sanguis
 adhuc efferuesceret: ac in intellectu quidē
 ob assiduam contemplationem passionis
 Christi, in corde verò per ardentissimum a-
 morem. Quo sanguine vel amore plenam
 quoq; animam habuisse videtur B. RODOL-
 PHS AQUAUIUA in noua Indiarum Ecclesia,
 cura

*Horat. in
 de vita.*

cum ad primum impiorum gentilium impetum qui eum trucidarunt, in genua procciderit, & veste propria manu in humeros deducta ceruicem nudam cædendam præbuerit. Vnde inflammata voluntas, dicit. Et ego idem facere conabor, assiduè frequentando Meditationes de hoc sanguine amoris plenissimo: Sic enim sperare potero, intellectu sc considerationibus instructo, & voluntate amore inflammata, eosdem vel saltem similes effectus secuturos, nempe vt fortiter sustineã omnes cruces & ærumnas, quas necesse erit pro mea vel proximorum sanctificatione sustinere. Et hæc sufficiant de applicatione sensuũ quoad obiecta propria. Sequitur vt dicamus de applicatione eorundem ad obiecta communia primaria, & secundaria.

Atq; initio facto à QUANTITATE, applicando Oculos ad sanguinem è manibus & pedibus profluẽtem, dicit. Video magnam esse sanguinis copiã. Quod si & manus humi delapsam sanguinem circum circa pergerent tãgere, inuenirẽt, totũ solum cruore imbutum. Vbi sic breuiter ratiocinatur Intellectus. In flagellatione, nec palmę manuum, nec plantæ pedũ flagellis tactæ fuerãt, sed quia amor diuinus eum impulerat,
vt opta-

vt optaret toto corpore pati, noluit palmas
& plātas esse à passione immunes, & sic im-
pleretur, quod scriptum est ab *Isaia. A plan-*
ta pedis vsq; ad verticem non est in eo sanita.
Ingens autē sanguinis copia profluxit, tum
quia in manibus pedibusq; sunt venæ per-
multæ, & bene magnæ, tum quia admodum
erant laxa eorū vulnera. Clavis enim crassis
cruci affixus fuit, vt pōdus corporis de sub-
limi pendētis commodius possent sustine-
re. Et hic Memoria suggerit vaticinium in
Canticis. *Manus mea distillauerunt myr-*
rham. Vbi intellectus ait veram effici dō-
ctrinam S. Augustini asserentis, Christum
abundantissimè complesse, quicquid de il-
lo fuit conscriptum. Nam verè nunc potest
dicere. Manus meæ pluunt, & non tantum
stillant, imò flumen effundūt nō iam myr-
rhæ, sed sanguinis. Vnde staruo, inquit vo-
luntas, quoties mihi deinceps vel manibus
laborandum, vel pedibus iter conficiendum
erit ex superiorum mandato, promptè & a-
lacriter id perfecturum, etiam si multo mi-
hi sudore constaret, non dicam, & sangui-
ne, quia dignus non sum.

Quod ad Figuram attinet, imaginor me
oculis videre, & manibus tangere, Figuram
& superficiem ligni crucis nō fuisse, omni-
no pla-

Isa. 1.

Cant. 5.

no planam, sed quasi rotundā, eo quod improbi illi noluerunt operam locare in ea læuganda. Deinde fuisse angustio- rem humeris Christi. Vbi, inquit Intellectus, breuiter ita contem- plor. Necesse est Figurā hanc auxille Christi dolores, nam præterquam quod non possit trahi illi utpote rotundæ commodè incumbere, corpore ob natura- lem grauitatem, & imbecillitatē ex flagris acceptam valde depresso, humeri etiam ad crucis latera dilacerati sunt, qui nouum & specialem conciliarunt dolorem. Vnde vo- luntas incensa, clamat animum sibi esse de- inceps ad aciores corporis diuerberatio- nes faciendas, etiam si humeris inde dolor accessurus sit maior, modo ne lacerentur ut facere solebat S. Catharina Senēsis, & bo- nus P. N. Paulus Achilles. qui crebro sic in hostē domesticū desueiebat, ut aliena ope indigeret in induēdis, exuendis q; vestibus.

NUMERVM, quoties Dominus suam ora- tionē repetiuerit, possunt percipere Aures, sicut & numerum ictuū, dum Christus cōfi- geretur clauis. Oculi quoq; possūt numerū clauorum perspicere. Sed & Tactus poterit dinumerare ossa corporis vi magna suis iū- cturis in crucifixione emota & distracta, se- cundū illa verba Dauidis in persona Christi dicta

Psal. 21. dicta. *Dinumerauerunt omnia ossa mea.* Et Intellectus subito ratiocinatur. Cogito piè eum ter repertuiffe, istam orationem Vulgo enim dicitur. Ter transit. Quod enim semel tantum dicitur, non semper serio, vel ex corde dicitur. Et ideo si v c suspirantem aliquem audiamus, attendimus an idem secundo faciat, & si tertio repetat, credimus eum serio suspirare & magno aliquo dolore angere. Ac fortasse etiam S. Paulus idcirco ter Dominum rogauit, vt à sua tentatione liberaretur, indicans se serio id postulare. Similiter de clavis, quos videt esse tres, concludit, acerrimos dolores Christum perpeffum, cum vterq; pes vno transfigeretur clauo. Quod si quatuor fuerint, colligit atrociozem fuisse Christi cruciatum, quia si separatim singuli pedes trãsfixi sunt, diuturnior fuerit afflictio. Quod idem colligit ex diuisione ossium. Et pro proprio profectu, de primo dicit voluntas. Toties petam mihi cõdonari noxam ab inimico, quoties necessarium erit, vt credat me toto pectore id flagitare. De secundo, statuo me libenter latiturum in cubiculo, & non hac illac uè discursurum, quoties mihi fuerit mandatum, vel vtile iudicauero ad rectè orandum, nisi aliud dicter caritas propter inuãdos p̃oximos.

2. Cor. 12.

Pro

Promotu imaginor me conicere oculos
 in os Domini; notareq; quod illud moueat,
 crebriusque ob frequentem respirationem
 aperiat. Videor mihi quoque audit eun-
 dem motum miserabilem percipere. Sed &
 sacrum illud pectus intueor, & cor vehe-
 menter palpitans, propiusque me adiun-
 gens, dum cum omni reuerentia manum il-
 li admoceo, videtur sensibiliter reperi-
 ti. De quibus motibus dicit Intellectus. Ego
 plane iudico motum illum non solum oriri
 ex summis corporis doloribus verum sigil-
 latim etiam ex contractione pulmonum,
 quam effecerit, tum situs ille corporis supi-
 ni in cruce haerentis, tum violenta bra-
 chiorum extensio, vt peruenirent ad crucis
 foramina ante facta, qua quidem fecerant
 vt pectoris thorax tanto fortius calcaret
 pulmones. Hi vero ita impediti, quo minus
 naturali suo motu attraherent aerem ad re-
 frigerandum cor, coacti sunt breuibus, &
 crebris respirationibus, ne suffocaretur cor,
 ordinarias longiores supplere, quod ingen-
 tem illi & dolorem & angorem creauit. In
 cuius confirmationem, Memoria affert il-
 lud Psalmi 142. *Anxiatus est super me spiri-
 tus meus, & in me turbatum est cor meum.*
 Et subiungit Intellectus. Cogito, cum fla-
 gella
 Cc

gella non potuerint proximè pertingere ad cordis substantiam noluisse Dominum illud immune à cruce relinqui in sua sacra passione, & ideo permisisse illas corporis distractiones in cruce, dum clavis configeretur, quo dictam agoniam, & oppressionem cordis pateretur. Vnde pro meo spiritali profectu constituo, inquit voluntas, petere à Domino Deo, vt præter displicentiam quam mihi largitur ob lapsus factos, etiam dolore aliquo affici sinat meum cor, vt discam quadantenus compati cordiali eius dolori. Et quia locutio est quadam species Motus, de qua inter alia quæri potest, sitne longa an breuis, videor mihi auditu percipere Dominum verba orationis pro suis crucifixoribus cunctanter & quasi syllabatim pronunciare, eorum instat qui longè, multo interiecto intervallo, aliquem alloquuntur, vt intelligantur. Vnde propono, ait voluntas, me orationes vocales recitaturum tardè, & in choro versum sociorum non anticipaturum, & in Litaniis non ante dicturum *Ora pro nobis* quam sacerdos sanctum enuntiarit.

Pro QUIETÈ imaginor me conicere oculos meos in oculos Domini, qui perpetuo eos retinuit apertos, & in cælum sine villo palpe-

palpebrarum motu defixos. Quare excitatus Intellectus ait. Illa oculorum defixio, laculentum indicium est, orationem ab eo summa mentis attentione, & intentissimo voluntatis affectu fusam. Nam & immotos solemus tenere oculos, cum attentè in præclarum aliquem virum aciem oculorum dirigimus, maximè si beneficium aliquod ab eo expectemus: sicut claudus direxit in S. Petrum & S. Ioannem, cum dicerent. *Respice in nos* ubi subiungit textus. *At ille Act. 3.* *intendebat in illos, sperans se aliquid accipiturum.* In confirmationem huius Memoria adducit illud Psalmi. *Sicut oculi Psal. 121.* *seruorum in manibus Dominorum suorum: & sicut oculi ancilla in manibus domina sua, ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri.* Cogito ergo, subiicit Intellectus, **I E S U M** crucifixum sic oculos in cælum defixisse, quasi conspiceret Patris cælestis binas manus, liberalitatem scilicet & misericordiam, quarum beneficio sperabat se gratiam condonationis pro suis crucifixoribus impetraturum. **V B I** voluntas commota, Propono, inquit, apud animum meum, me oculos firmos retenturum in Meditatione, vel oratione vocali, ut quando recito

Officium diuinum ex obligatione, vel deuotione, nec patiar eos huc illucque vagari. Idem dico de quauis alia oratione, siue memoriter eam dicam, vt Rosarium, siue ex libello legam.

Cogito, inquit Oculus, redire ad contuendum pectus Saluatoris, & videre quem admodum cordis palpitatio cessarit: missaque manu in pectus exterior iam esse quietum. Vbi Intellectus omnino, inquit, mihi persuadeo incredibilem pati angustiam Dominum, quia non nisi in grauissima cordis oppressione solet cessare pulsus illius. Et voluntas dicit. Et ego volo operam dare quieti & cessationi à peccando; id enim Dominus per Isaiam clamat. *Quiescite agere peruersè.* Et hæc satis sint de sensibilibus communibus primariis, pergamus ad secundaria.

Isa. 1.

Et incipiendo à DISTANTIA imaginor me intueri illam, quæ erat inter manus & pedes Saluatoris, clauorumque foramina iam in cruce facta; deinde propius accedentem attingere crucem, & manu metiri distantiam; tantamque deprehendere, vt opus fuerit plurimum extendere brachia pedesque Christi. Vbi Intellectus. Colligo, inquit, per certissimam consequentiam, id factum

factum esse cum acerbissimo, maximoque Domini cruciatu, sic prorsus, ut verè compereret illi epithetum, quo Isaias eum appellat, *Virum dolorum*, id est, doloribus plenissimum: quo sensu dicimus hominem boni temporis, qui totum se tradit recreationibus & ludis. Videor quoque mihi videre oculis, manibusque tangere, quanto spatio diuulsa sint ossium commissuræ. De quo Intellectus ait: certo mihi persuadeo in illa diuulsione Dominum nostrum gravissimos sensisse dolores, quia ultra corporis extensionem; & nervorum deductionem acerrimam, accessit commissurarum distractio, quæ afflictionem novam ei pepererunt. Et voluntas pro suo profectu, dicit. Pœnitet me magnopere & pudet, quod aliquoties frustra indoluerim me à caris meis amicis abstractum: statuoque me deinceps nolle talibus de causis, etiamsi ad promovendum spiritum prodesse, contristari. Cuius confirmandi ergo Memoria profert reprehensionem à Domino factam discipulis, quod tristarentur, dum loqueretur de suo ab illis discessu: confido enim id in maius meum gaudium cessurum, sicut cessurum suum discessum prædixit discipulis dicens *Expedi vobis, si ego vadam*. Et rursus. *Ioan. 16.*

Cc 3

Iterum

*Iterum autem Videbo vos, & gaudebit cor ve-
strum.*

Pro situ cogito me (vt piè quidam con-
templantur) me cernere Christum iam
crucifixum prouum in terra, eo quod mili-
tes inuertissent crucem, vt clauorum acu-
men incuruarent. Idemq; me proxime affi-
rentem Tactu percipere. Quo in situ, in-
quit Intellectus, video noui doloris accen-
sionem factam ex grauissimo crucis tergo
incumbentis pondere, quo panè suffoca-
batur. Aduerto & motum, quo manibus pe-
dibusque iam fixis atrocissimo cum crucia-
tu ad se attrahit crucem, vt vere ad litteram
compleatur in eo illud *Isaia. Torcular cal-
caus solus*. Ideo enim utitur verbo actiuo, vt
indicaret se à tergo premere torcular fan-
ctæ crucis. Noto etiam à cruce calcari co-
ronam capitis circa collum, & contra a ter-
ra eandem premi in frontem. Fingoque me
videre, quemadmodum mouendo caput,
nunc in vno latere, nunc in altero humi ni-
tatur. Et intellectus repetit. Rursum ardenti
hic affectu multa patiendi rapior. Voluntas
vero dicit. Ego quoque sponte me tribus
sanctorum votorum religionis clauis volo
cruci affigere, & me mortificare in iis, quæ
maiozem carni dolorem conciliat, siue sint
cilicia.

Isa. 63.

cilicia, siue disciplinæ, modo accedat Patris spiritualis consensus.

DISCONTINUAM cogito deinde me aspiciere totam Domini nostri pellē, tota enim erat flagris fauciata & lacerata. Idem quoque Tactu mihi probare videor, dum manum hinc inde curi admoueo. Unde colligo, ait Intellectus, magnos fuisse Christi in carne dolores. Docent enim Philosophi dolorem non esse aliud, quam diuulsionem continui. Et voluntas dicit. Ingenti se pudore affici, quod in tam crebris corporis diuerberationibus, ne semel quidem huc vsque pellem discontinuarit. Videor quoque videre & tangere CONTINUAM brachiorum, pedumq; distensionem vsq; dum perueniatur ad clauorum foramina. Unde concludo, ait Intellectus, hunc vehementissimum fuisse dolorem, quia nulla intercedente interruptione, vel relaxatione, quæ moderari solent cruciatū, fuit continuata. Quare propono, addit voluntas, me nunquam quoque interrupturum vel remissurum cursum disciplinarū consuetum, quantumcunque me dolore afficiant.

ASPERYM & intueor, & manibus tracto delicatum corpus IESU, cutis enim lacerata in rugas contracta est, tum ex aeris

Cc 4 frigo-

frigore, tum quia corpus erat nudum. Vnde, inquit Intellectus, animaduerto nouum oriri cruciatum, eo quod partes pellis à vicinis longius auellantur. Memoria opportunè huc adfert vaticinium Davidis in persona Christi dicentis. *Factus sum sicut strus in pruina.* vter enim, vt & aliæ pelles contrahuntur, si nocte serena aeri exponantur, & maximè si pruina tingantur, Imaginor item me videre, tangereque clauos, sed vnde quaque admodum asperos. ex incisionibus. Vnde, inquit Intellectus, ad auctos confitero dolores Domini duplici nomine. Semel, quia lentius clauis fuerint per manus & pedes in lignum impacti. Iterum, quia grauius dilacerarint membra illa cum nervis suis, maximè cum scelerati illi non prius madefecerint, vel vnixerint clauos, vt facilius citiusque infigerentur.

Contra aspicio funes, quibus distensio peracta est, fuisse læues & glabros, ac bene perunctos. Quod, inquit Intellectus, eo factum autumo, vt distensio illa celerius & facilius perficeretur: consideroque eadem arte creuisse dolores, videmus enim dolorem minui, si distensio vel interrumpatur aliquando, vel lentius exerceatur. Itaque hoc consilium securi sunt, vt sibi minuerent laborem,

borem, & Christo auferent dolorem. Nam, ut apparet in quibusdam picturis, qui attraherent pedes, funem ad pedem crucis protraxerunt, inde à tergo sursum vsque ad crucis verticem, pedibus suis in transuersas crucis partes firmatis magna vi ad foramen clauorum adduxerunt. Quocirca, inquit voluntas decerno in posterum, quoties laborum aliquorum socios habuero, me leuiiores facilioresque aliis attributurum, mihi vero plures & grauiiores reseruatorum omni deposita querela, sicut hic video fecisse bonum meum IESVM.

LIQVIDVM, & tenuem oculis meis videre videor sanguinem pii IESV ex manibus, & pedibus profluentem, manibusque contingere. Sed pariter aduerto eum statim densari, & quasi ex frigore congelascere. Vnde colligo, inquit Intellectus, temperatam fuisse Christi complexionem, quæ tam delicatum sanguinem generarit, deinde coniicio, quam immensus & intensus eius fuerit in nos amor, nam cum in moribundo homine etiam intra corpus soleat frigescere & quasi congelari, tamen in Christo mansit calidissimus & renuissimus, ob cordis fornacem igne diuini amoris æstuantem. Vnde voluntas. Pudet, inquit, me

- tarditatis & torporis in cultu pietatis Christianæ & erga proximos charitate: videor- que vnus ex illis, de quibus loquitur Dauid,
- Psal. 118.* *Coagulatum est sicut lac cor eorum*, nempe ex defectu huius ardentis amoris. Atque ideo renouo propositum, me serio dedendi huic sancto Meditationis exercitio, nam, vt idem testatur, vim habet hunc sacrum ignem accendendi. nam ait. *In meditatione mea exardescet ignis* Prorsusque confido, cordi meo euenturum, quod suo euenisse idem testatur his verbis. *Factum est cor meum tanquam cera liquefcaens in medio vtrius mel.* Atque ita factum LIQVIDVM non sibi soli seruiet, sed effluet ad commodandum aliis, sicut faciendum consuluit Sapiens. *Deruentur fontes tui foras, & in plateas aquas tuas diuide.*
- Psal. 83.*
- Psal. 21.*
- Prov. 5.*

Animaduerto præterea sanguinem hunc esse TRANSPARENTEM, ob suam claritatem, qua emanat ex venis: licet condensatus postea nigrescat, & fiat OPACVS. Qualem transparentiam, ait Intellectus, credo insinuari ab Ecclesia, quando de sanctis Innocentibus sic loquitur. *Isti sunt, qui Generunt de tribulatione magna, & lauerunt stolas suas, & DEALBAVERUNT eas in sanguine agni.* Indicant enim hæc verba sanguinẽ qui.

quidem rubicundum fuisse, sed tam clarum & pellucidum, ut candorem animarum sanctarum non tolleret. Idem forte S. AGNES innuit, cum dixit. *Sanguis eius ornavit genas meas.* Quia hic pretiosus sanguis, vere animabus iustis confert candorem puritatis, & caritatis rubedinem. Hoc ornamentum pro facie animæ suæ eligere deberet eorum voluntas, qui vanissime se occupant tantum in ornando corporis vultu, & in eo gloriantur.

DE PULCHRITUDINE corporis Christi, hic nihil occurrit contemplandum, quia à *planta pedis, ut loquitur Isaias, usque ad verticem non est in eo sanitas.* Itaque conuertemus nos ad animam, quæ permansit, ut semper, venustissima. *Isa. 1.*

Cum enim pulchritudo consistat in debita proportione membrorum, colorumque convenientia, imaginabor mihi, videre me potentias animæ omnes, tam inferiores quam superiores, tum inter se, tum cum anima ipsa proportionatissimas, ordinatissimasque. Quod ad colores attinet, persuadeo mihi me conspicerem in ipsa animæ essentia iustificantem gratiam, in voluntate caritatem, ac denique omnia cœlestia charismata & dona: erat enim
plenus

Ioan. 1. plenus gratia, vt est apud B. Ioannem & veritate, ac speciatim in sacrosancta humanitate eius eminebat vnionis personalis cum diuino verbo gratia, merito vt appellatus à

Psal. 44. propheta fuerit, *speciosus pra filiis hominum.* Conuerto itaque me ad considerandam, Corporis DEFORMITATEM, obseruoque totum esse immutatum, lacerum, liuidum, contusum, squalidum, & sigillatim cernovultum ita deformatum, vt completa sit

Isa. 53. propheta Isaia dicentis, *Non erat ei aspectus, neq; decor & verè potuerint dicere, Nec reputauimus eum.* Voluntas autem pro suo commodo spiritali dicit. Constituo apud animum meum deinceps studiosius operam dare pulchritudini animæ interiori, quæ in virtutum acquisitione & incremento posita est. De corpore vero sollicitus ero, vt potius deformem ieiuniis, vigiliis, disciplinis & aliis cum Dauide alicubi dicentis. *Genua*

Psa. 108. *mea infirmata sunt à ieiunio, & raro mea immutata est propter oleum,* id est, propter vnguenta, aliasq; delicias illi subtractas.

Quod ad SIMILITVDINEM pertinet. Videtur, dicit Oculus, mihi Christus quoad externam corporis figuram simillimus agno Paschali. Primo quidem, quatenus fuit excoriatus: secundo, quatenus affatus, Pender enim

enim sanctæ crucis ligno, velut ex veru; nec
 alium colorem refert quam assati ad ignem
 agni, ac proinde & illi similior est, quam
 cuique homini vestibus nudato. Ideoque
 verè de eo dixerunt Iudæi. *Est dissimili nobis. Sap. 28*
 Finis sit cum hoc Colloquio.

Etiamsi vos, ô Iudæi, locuti sitis de dissi-
 militudine vitæ & morum, & verissimum
 sit vos vitæ & moribus ab eo distare, tamen
 adiungo, quod vos illum vobis dissimilem
 feceritis in corpor, sicut ab eodem dissi-
 miles vos fecistis in anima. Ego autem, Domi-
 ne mi, adiuuante tua gratia, cupio & in cor-
 pore & anima, tibi esse, quoad fieri potest,
 simillimus. Quam vt copiosissimam
 mihi largiaris, supplex
 rogo.

PATER NOSTER.

AVE MARIA.

FOR.